

[Undervisningsministeren.]

Københavns universitet indrettet til en kapacitet på ca. 12.000 studerende som den mest hensigtsmæssige for dette universitet og Århus universitet til ca. 5.000 studerende som den størrelse, som såvel universitetet selv som universitetsplanlægningsudvalget finder den mest hensigtsmæssige, vil der til sin tid være behov for ca. 17.000-18.000 studiepladser uden for de i dag bestående universiteter. Meget taler for, at kommende nye universiteter bør indrettes med en kapacitet, som ikke overstiger ca. 5.000 studerende — en størrelse, som Århus universitet endnu ikke er nået op på — således at der ud over et nyt universitet i Odense må påregnes at blive behov for yderligere 3 nye universiteter inden årtusindskiftet, hvor Danmarks befolkningstal formentlig vil være nået op på ca. 6 millioner eller ca. 1½ million mere end i dag.

Jeg mener ikke, at det foreliggende talmateriale kan berettige til tvivl om, at der i de resterende årtier af dette århundrede succesivt vil vise sig behov for det her nævnte antal nye universiteter. Selv om endelig stillingtagen ikke kan ske på indeværende tidspunkt, bør denne målsætning indgå i planlægningsudvalgets arbejde. Der ved opnås en rimelig mulighed for at træffe de nødvendige forholdsregler i tide, således at vi ved en fornuftig planlægning kan afbøde nogle af de uheldigste virkninger, der ofte følger med en kraftig ekspansion. Vi vil få tid til at løse de arealmæssige problemer; vi vil kunne fordele investeringsbyrden nogenlunde jævnt over et relativt stort antal finansår og vil allerede nu kunne stille mod en løsning af lærerspørgsmålet. Byggerierne vil kunne udformes efter en vis ensartet målestok, og biblioteksvæsenet vil straks fra starten kunne organiseres efter en helhedsplan. I det hele vil der ved løsningen af de talrige detailspørgsmål, som opstår i forbindelse med den fremtidige universitetsudbygning med et helt andet overblik end sædvanligt, kunne planlægges ud fra helhedssynspunkter. En forud fikseret målsætning vil således blive et uvurderligt instrument for arbejdet hos de myndigheder og organer, der er berørt af planlægningen vedrørende den kommende universitetsudbygning, og sikre den mest

økonomiske og hensigtsmæssige tilrettelæggelse af tingene.

For at få den fulde værdi heraf vil det imidlertid være hensigtsmæssigt at gå endnu et skridt videre. En afklaring af, hvilke egne der — ud over Fyn — skal være hjemsted for de nye universiteter, må så vidt muligt tilvejebringes allerede i forbindelse hermed. Om dette spørgsmål har der i de sidste år været ført en livlig debat, og officielle henvendelser er modtaget om placeringen af universiteter i Sønderjylland, i Kolding, i Ribe, i Ålborg og på Sjælland.

De nævnte henvendelser dækker netop de regioner, hvor det efter alt foreliggende synes mest naturligt at placere kommende universiteter: det sydlige Jylland, Sjælland og det nordlige Jylland. Hvor inden for disse egne universiteterne nærmere bør lokaliseres, må formentlig gøres til genstand for nærmere overvejelse.

Som man vil erindre det, blev der under folketingsdebatten om det lægevidenskabelige fakultet i sin tid udtalt principiel tilslutning fra flere sider til, at enten det 3. eller det 4. universitet placeres i Sønderjylland. Det er også i den siden folketingsdebatten forløbne tid blevet fremhævet som noget særdeles vigtigt, at man — stillet over for det forøgede europæiske samarbejde — søger at fastholde og styrke dansk kultur i landets sydlige egne, og at et universitet i denne del af landet — bygget op foreløbig omkring et humanistisk fakultet — vil have særlige forudsætninger for at kunne bidrage hertil.

Til støtte for et sjællandsk universitet er det blevet fremhævet, at det især er Københavns universitet, som tiltrænger aflastning, men at placeringen her i øvrigt er helt naturlig i betragtning af, at vi må regne med, at i 1985 vil ca. halvdelen af Danmarks til den tid omkring 5½ mill. indbyggere kunne forventes at være bosat øst for Store-Bælt. Placeringen af et af de kommende universiteter i Nordjylland begrundes ligeledes med befolkningsmængden i denne del af landet, og at der her findes bysamfund, som bedre end mange andre har forudsætninger for at påtage sig de store byrder, som er forbundet med rollen som universitetsby.

Det er vigtigt for mig at påpege, at hvad jeg her har omtalt som universiteter, ikke